

at burde tillægge nogen Indflydelse paa deres Stemme i denne vigtige Sag, at de ville rykke frem med disse deres Indvendinger og Tviwl (Ja!), og det er nepo nu under den første Behandling, at det hertil er den rette Tid.

Jeg skal endnu tillade mig at berøre nogle Punkter, som allerede igaar og tildeels atter idag ere bleven omtalte. Den Taler, som igaar først havde Ordet (Christensen), antydede, at Erstatningen efter hans Formening i alt Fald alene kunde være at tilstaae Besiddere af det frie Hartkorn, som er i Privates Eie og i Handel og Vandel, og adskillige Talere have idag tydet paa en lignende Begrændsning. Det er mig hjært, i denne Henseende ganffe at kunne slutte mig til hvad den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2det District (Tscherning) igaar yttrede om, at dette ikke gaaer an. Men den sidstnævnte Rigsdagsmand meente derhos, at man maatte staae ind paa en anden Vej, saaledes at navnligt Communer, Universitetet, Sorø-Akademi og, som han sagde, alle Indretninger, der staae under Statens Herredømme, ingen Erstatning skulde have. Jeg maa her ved tillade mig at bemærke for det ærede Medlem, at dette sandeligt heller ikke gaaer an, hvilket jeg dog, da han ikke motiverede sin Mening, ikke for Tiden nærmere skal gaae ind paa, men foreløbigt indskrænke mig til at henvise til de Bemærkninger, som indeholdes i Landbocommissionens Betænkning Side 7 og 8. Det samme ærede Medlem talte endeel om en Udsættelse, der efter de Oplysninger, som igaar under Forhandlingerne bleve meddeelte, antoges at være paa circa 60 Aar; en anden æret Taler har idag bragt det til 200 Aar, hvilket dog nok berøver paa en Misregning. Men hvad jeg her ved især ønsker at gjøre opmærksom paa, det er, at al denne Tale om Udsættelse udentviwl berøver paa en urigtig Opfattelse af Sagen (Nei!). Det er ikke om en Udsættelse her er Spørgsmaal, men der er Spørgsmaal om Erstatning. Finde de, mine Herrer! at Erstatning ikke tilkommer den Paagjældende, nu vel, saa voteer ikke Erstatningsloven, men lader os give Tingen sit rette Navn; her tales om at ophæve en Ret, som Regjeringen ifølge Lovudkastet antager at være

saaledes begrundet, at den ikke retfærdigvis kan hæves uden Erstatning; dette er det eneste rigtige Standpunkt, fra hvilket Sagen kan og bør betragtes. Erstatningen kan ydes paa forskellige Maader; den kan ydes contant eller paa en lempeligere Maade ved Obligationer, som ere Gjenstand for Amortisation, men det er og bliver altid en Erstatning. Den ærede Taler yttrede ogsaa noget om Præmie for en lang Tids Nydelse, men en saadan „Præmie“ har vistnok Ingen tænkt paa at give. Hvad vilde dog kunne være eller tænkes uforstandigere, end at give en Præmie for en lang Tids Begunstigelse? men det er slet ikke det, hvorum her er Spørgsmaal. Vi see ikke tilbage, men vi see fremad; vi bygge paa hvad der ligger for, og naar vi give Erstatning, saa gjøre vi det, fordi vi erkjende, at en bestaaende Ret ikke uden Erstatning kan hæves; Erstatningen tillægges ikke som Præmie for hurtig Nydelse, men som Betingelse for en Reform, der er vigtig for Landet, og som ikke uden en saadan Erstatning med Retfærdighed kan glennemføres. Jeg har hørt, at den samme ærede Rigsdagsmand har henviist til en Artikel, der for nogle Aar siden skal have være indrykket i et bekjendt Blad; ganffe nærværende er denne Artikel mig for Dieblikket ikke; men jeg havde ellers troet, at han var kommen til denne synderlige Tale om Udsættelse ad en Vej, som jeg meente at kunne paavise, nemlig ved at gaae igjennem de kjøbenhavnske Bagergaarde. Nu er det vistnok, at den Sag, hvormed vi nu beskæftige os, er saa riig paa Stof, at jeg vel skal vogte mig for endvidere at belemre den med de 50 kjøbenhavnske Bagergaarde. Det er klart, at Sagen om Bagergaardene slet ikke vedkommer denne Sag, og det er kun dette, jeg vilde udtale. Den ærede Taler sagde tillige, at disse 2de Sager havde det næste Slægtskab med hinanden; men jeg vil bede de Herrer vel betænke, at der allerede foreligger et Udcast, som ikke indrømmer Bagergaardenes Besiddere nogen Erstatning; gif altsaa hiin Forudsætning uimodsagt hen, da kunde den udøve en meget skadelig Indflydelse paa Opfattelsen af den nu foreliggende Sag. (Nei!). Men den ærede Taler vil sige: der er i begge Sager Spørgsmaal om en Erstatning, o. s. v.